

índex prou alt de persones que saben parlar-lo, tot i que la distància respecte d'altres territoris s'ha escurçat sensiblement en aquests darrers anys.

Per a Sistac, el manteniment de la llengua a la Franja és un fet miraculós si es tenen en compte els entrebancs socials i polítics, i és que, segons el filòleg, la normalització d'un idioma no és una qüestió de cultura, ni tan sols de patrimoni —que també ho és—, sinó que constitueix un fet on cal una implicació social. Les polítiques vers la llengua han de ser transversals i també integradores, per tant les inversions econòmiques són del tot necessàries, així com la capacitat de diàleg constant amb els nouvinguts, ja que la llengua és una qüestió de tots i hauria d'afectar tothom.

La Direcció de Política Lingüística ha publicat el treball dins la col·lecció digital «Biblioteca Tècnica de Política Lingüística», que es pot consultar a: <llengua.gencat.cat/btpl>.

Maria Teresa MORET
Universitat de Saragossa
Javier GIRALT LATORRE
Universitat de Saragossa

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Balaguer (la Noguera, 9 i 10 de juny de 2017). — Un radiant matí de juny, ensems amb una munió d'inquietes orenelles, semblaven donar la benvinguda a la Secció Filològica a l'arribada a la ciutat de Balaguer, que acollí la tradicional eixida anual de la Secció Filològica, organitzada per aquesta secció de l'IEC i per l'Ajuntament de Balaguer, amb la col·laboració de la Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida i de l'Obra Social «la Caixa». Els components de l'expedició filològica foren inicialment rebuts pels organitzadors i coordinadors de les jornades, els membres de la secció Josep Vallverdú i Ramon Sistac, mentre les orenelles a vora riu semblaven augurar unes jornades fructíferes, no només en el vessant filològic, sinó també en l'humà. La reunió ordinària de la Secció se celebrà al migdia al CEI Balaguer. A continuació, els acadèmics van ser rebuts i agombolats a l'Ajuntament pel regidor de cultura, Joan Biscarri, i des de l'Ajuntament, tot travessant la magnífica plaça del Mercadal, van ser obsequiats amb una visita guiada pel centre de la vila. Pel que fa a l'activitat acadèmica, i seguint les pautes habituals, va haver-hi dues sessions de treball: la vespertina del divendres 9 i la matutina del dissabte 10, totes dues celebrades a la Sala d'Actes de l'Ajuntament. La del divendres a la tarda, consagrada a «Literatura i aspectes culturals», va començar després de la recepció de l'alcalde a la Secció Filològica i la signatura en el Llibre d'Honor de la Ciutat, acompanyada d'un generós refrigeri ofert per l'Ajuntament, i va constar de les intervencions següents: obertura de les Jornades a càrrec del regidor de Cultura i de la presidenta de la Secció Filològica; «El concepte de Ponent, de Vallverdú a la vegueria que no arriba mai», a càrrec d'Ignasi Aldomà (professor de la Universitat de Lleida); «Tremp i Balaguer, amb el Montsec al mig», a càrrec de Jordi Mir (membre de la Secció Filològica de l'IEC); «La cultura andalusina i el castell de Balaguer», a càrrec de Carme Alòs (directora del Museu de la Noguera); «Llegir Màrius Torres, avui», a càrrec de Margarida Prats (professora de la Universitat de Barcelona); «Teresa Pàmies, exili i talent», a càrrec de Josep Vallverdú (membre de la Secció Filològica de l'IEC); taula rodona sobre «L'aportació de l'occident català a la postmodernitat literària», moderada per Imma Farré (membre de la Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida), amb la participació de Rafel Molina, Carles M. Sanuy, Pep Coll i Albert Villaró (escriptors), seguida d'un col·loqui. La sessió de dissabte, precedida per una visita delectosa a l'església de Santa Maria i a la muralla antiga, que va permetre els presents atàllar tant la plana de Balaguer al sud com les muntanyes i la serra del Montsec al nord, va dedicar-se a diversos aspectes de llengua, amb les intervencions següents: «La Gramàtica de la llengua catalana, l'Ortografia catalana i els recursos lingüístics de l'IEC», a

càrrec de Mercè Lorente (membre de la Secció Filològica), «Alguns aspectes de pronunciació del lleidatà actual: entre la persistència i l'oblit», a càrrec de Josefina Carrera-Sabaté (professora de la Universitat de Barcelona), «Història i terra a la toponímia de la Noguera», a càrrec d'Albert Turull (professor de la Universitat de Lleida); «Algunes consideracions dialectològiques sobre el català de Balaguer i de la comarca de la Noguera», a càrrec d'Aitor Carrera (professor de la Universitat de Lleida). Aquesta altra sessió matutina fou completada amb una altra taula rodona («Vora trenta anys després de la “Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana”»), que moderà Joan Julià Muné (professor de la Universitat de Lleida), i en què van participar Oriol Camps (membre de la Secció Filològica), Imma Creus (professora de la Universitat de Lleida) i Noèlia Motlló (doctoranda de la Universitat de Lleida i professora d'ensenyament secundari), i seguida també d'un col·loqui. La cloenda de les jornades, a càrrec del regidor de cultura de l'Ajuntament de Balaguer i de la presidenta de la Secció Filològica, així com el dinar posterior, com també el dinar i el sopar del dia anterior; tot plegat va completar unes jornades per al record, que cal agrair a la dedicació i l'hospitalitat dels organitzadors i la gent del país. No menys memorable resultà el primorós recital de guitarra, guitarra barroca i tiorba per part d'Alexandre Rosanes Siscart, a tocar del Santuari del Sant Crist, mentre la lluna plena de juny ja es feia visible per llevant, dellà del Segre.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

Homenatge a l'escriptora i lingüista Renada-Laura Portet (28 de juny de 2017). — Organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans i per la Institució de les Lletres Catalanes, el dia 28 de juny, a la sala Pere i Joan Coromines de l'IEC tingué lloc l'acte d'homenatge a l'escriptora i lingüista Renada-Laura Portet, nascuda a Sant Pau de Fenollet, al límit septentrional de la llengua a la Catalunya del Nord, ara farà 90 anys.

L'obertura de l'acte anà a càrrec del president de l'IEC, Joandomènec Ros, que donà la benvinguda als assistents i destacà la personalitat de l'homenatjada, i de la directora de la ILC, Laura Borràs, que remarcà els mereixements d'un acte com aquell per part d'una dona que ha excel·lit en els camps de la lingüística i de la literatura i totalment compromesa amb la llengua i el país. La sessió, conduïda per Xavier Montoliu, s'inicà amb la intervenció del periodista i escriptor perpinyanès Jaume Queralt, que feu una glossa, sentida i vehement, de l'obra i la figura de Renada-Laura Portet i la seva significació per a la Catalunya del Nord, autora d'una obra literària guardonada amb diversos premis, que comprèn el teatre: *Guillem de Cabestany o el convidat imprevist* (1995), la poesia: *Jocs de convit* (1990), *Una ombra anomenada oblit* (1992), *El cant de la Sibilla* (1994) i *N'Hom* (2017), la narrativa i l'assaig literari: *Castell Negre* (1981), *Els coronells de Perpinyà* (1988), *Lettera amorosa* (1990), *La llegenda del cor menjat* (1994), *La petita història de Perpinyà* (1995) i *Una dona t'escriu* (2005), i la novel·la: *L'esclètxa* (1986), *El metro de Barcelona* (1988), *Rigau & Rigaud, un pintor a la cort de la rosa gratacul* (2002), *El mirall de Duoda, comtessa de Barcelona, duquesa de Septimània* (2003) i *Duoda, comtessa de Barcelona* (2008).

A continuació, el lingüista vallespirenc Jean-Paul Escudero destacà el treball de l'homenatjada en el camp dels estudis toponímics, recollits dins publicacions com: *A la recerca d'una memòria. Els noms de lloc del Rosselló* (1983), *Els noms de lloc del Rosselló* (1983) i *Toponímia rossellonesa* (1985), i la importància que han tingut aquests treballs per a la salvaguarda de la llengua i d'aquest patrimoni sota l'Estat francès.

Aquest primer bloc s'acabà amb el parlament de l'estudiosa de la poesia de Portet, la poetessa figurenca Carme Pagès —autora del volum *Renada-Laura Portet: La seva essència* (2017)—,